

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av ikraftträdandebestämmelsen i en lag om ändring av lagen om skuldsanering för privatpersoner

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att en lag om ändring av lagen om skuldsanering för privatpersoner ändras.

Lagens ikraftträdandebestämmelse kompletteras med en ny övergångsbestämmelse för att säkerställa att de ändringar i lagen om skuldsanering för privatpersoner som trädde i kraft den 1 juli 2022 inte begränsar borgenärernas möjligheter att hos domstol ansöka om fastställande av tilläggsprestationernas belopp och betalningsskyldighet för gäldenären.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft så snart som möjligt hösten 2023.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
MOTIVERING	3
1 Propositionens bakgrund.....	3
2 De viktigaste förslagen	4
3 Beredningen av propositionen och remissvar	4
4 Ikraftträdande.....	5
LAGFÖRSLAG	6
Lag om ändring av ikraftträdandebestämmelsen i en lag om ändring av lagen om skuldsanering för privatpersoner.....	6
BILAGA	7
PARALLELLTEXT	7
Lag om ändring av ikraftträdandebestämmelsen i en lag om ändring av lagen om skuldsanering för privatpersoner.....	7

MOTIVERING

1 Propositionens bakgrund

Lagen om skuldsanering för privatpersoner ([57/1993](#), nedan *skuldsaneringslagen*) ändrades genom en lag som trädde i kraft den 1 juli 2022 ([389/2022](#), nedan *ändringslagen*) bland annat för att underlätta tillgången till skuldsanering för företagare som skuldsatt sig i företagsverksamhet och påskynda en nystart för dem samt för att förbättra alla gäldenärs ställning. Samtidigt gjordes flera mindre ändringar för att göra skuldsaneringsförfarandet smidigare.

I 61 a § i skuldsaneringslagen föreskrivs det om ansökan om fastställande av tilläggsprestationer. Utgångspunkten är att gäldenären har en skyldighet att på eget initiativ betala tilläggsprestationerna och ge borgenären information om grunderna för beräkning av tilläggsprestationen, men det kan finnas ett behov att fastställa tilläggsprestationen i domstol, till exempel i en sådan situation där borgenären och gäldenären inte når samförstånd om beloppet av den tilläggsprestation som gäldenären ska betala, eller där borgenären behöver ett verkställbart avgörande om tilläggsprestationen.

Enligt 61 a § 1 mom. i den skuldsaneringslag ([1273/2002](#)) som gällde före ikraftträdandet av ändringslagen kunde en borgenärs ansökan om fastställande av tilläggsprestationer och påförande av betalningsskyldighet för gäldenären prövas först efter det att betalningsprogrammet hade slutförts. Ansökan skulle göras utan obefogat dröjsmål efter det att betalningsprogrammets tillämpningstid hade löpt ut eller det att grunden för tilläggsprestationsskyldigheten hade kommit till borgenärens kännedom. När två år hade förflutit från det att betalningsprogrammet hade slutförts, kunde ansökan dock inte längre göras.

Efter ändringslagens ikraftträdande har det varit möjligt att pröva en sådan ansökan redan då skyldigheten att betala tilläggsprestationer enligt betalningsprogrammet har upphört. Enligt den bestämmelse som ändrades genom ändringslagen ska ansökan göras utan obefogat dröjsmål efter det att skyldigheten att betala tilläggsprestationer har upphört eller det att grunden för tilläggsprestationsskyldigheten har kommit till borgenärens kännedom. När det har gått två år från det att skyldigheten att betala tilläggsprestationer upphörde, kan ansökan dock inte längre göras.

Ändringen ansågs vara motiverad speciellt med tanke på sådana längre betalningsprogram, där gäldenärens tilläggsprestationsskyldighet varar till exempel under de fem första åren av betalningsprogrammet, men hela betalningsprogrammet är i kraft i tio år. En sådan situation kan uppstå när gäldenären behåller sin ägarbostad vid skuldsaneringen. ([RP 238/2021 rd](#) s. 148)

De bestämmelser i skuldsaneringslagen som ändrats genom ändringslagen har, med undantag för vissa skuldsaneringsärenden som varit anhängiga vid ikraftträdandet av ändringslagen, tillämpats genast från ändringslagens ikraftträdande utan en övergångsperiod ([RP 238/2021 rd](#) s. 153–154). I fråga om 61 a § 1 mom. har detta dock visat sig kunna leda till en situation där borgenären inte haft möjlighet att ansöka om fastställande av tilläggsprestationer före ändringslagens ikraftträdande, eftersom det krav på att betalningsprogrammet ska ha slutförts som var gällande före ändringslagens ikraftträdande inte uppfyllts, och borgenären har inte heller haft möjlighet att ansöka om fastställande av tilläggsprestationer efter det att ändringslagen trätt i kraft, eftersom det då gått två år från det att skyldigheten att betala tilläggsprestationer enligt betalningsprogrammet upphört.

Syftet med ändringen har varit att göra förfarandet för fastställande av tilläggsprestationer snabbare och smidigare. Däremot har syftet med ändringen inte varit att begränsa borgenärs

möjligheter att hos domstol ansöka om fastställande av tilläggsprestationernas belopp och betalningsskyldighet för gäldenären. I ändringslagen föreskrivs det inte heller ändringar i bestämmandet av tilläggsprestationsskyldighet.

2 De viktigaste förslagen

I denna proposition föreslås det att det till ändringslagens ikraftträdandebestämmelse fogas en övergångsbestämmelse som gäller 61 a § 1 mom. i skuldsaneringslagen.

I den nya övergångsbestämmelsen föreskrivs det att om betalningsprogrammet har fastställts före ikraftträdandet av ändringslagen, tillämpas istället för det 61 a § 1 mom. som ändrades genom ändringslagen de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av ändringslagen på ansökningar om fastställande av tilläggsprestationer.

I praktiken innebär detta att om gäldenärens betalningsprogram har fastställts före ikraftträdandet av ändringslagen, ska borgenärens ansökan om fastställande av tilläggsprestationer och påförande av betalningsskyldighet för gäldenären göras och prövas i enlighet med de bestämmelser som gällde före ikraftträdandet av ändringslagen. Om gäldenärens betalningsprogram däremot har fastställts efter att ändringslagen har trätt i kraft, ska borgenärens ansökan göras och prövas i enlighet med de bestämmelser som ändrats genom ändringslagen.

Syftet med förslaget är att säkerställa att de ändringar som gjorts i 61 a § 1 mom. i skuldsaneringslagen inte leder till att borgenärens ansökan om fastställande av tilläggsprestationer för gäldenären inte alls kan prövas på grund av att ändringarna har trätt i kraft.

3 Beredningen av propositionen och remissvar

Propositionen har beretts vid justitieministeriet.

På grund av propositionens tekniska natur har det inte begärts utlåtanden om den. De som deltog i arbetsgruppsberedningen av ändringslagen samt de som lämnade utlåtanden i samband med beredningen av ändringslagen har ändå getts möjlighet att kommentera utkastet till proposition innan propositionen överlämnats till riksdagen.

Sammanlagt elva respondenter tog ställning till frågan. Sju av dem meddelade kort att de understöder propositionen och fyra lämnade längre kommentarer gällande propositionen. I kommentarerna nämndes att det även kunde vara motiverat att utöver att ta in övergångsbestämmelsen göra några materiella ändringar i skuldsaneringslagstiftningen, speciellt för att förtydliga när skyldigheten att betala tilläggsprestationer anses upphöra. I kommentarerna nämndes dessutom att det istället för att ta in en övergångsbestämmelse kunde vara möjligt att lämna saken för att avgöras i rättspraxis.

Det har inte gjorts några ändringar i propositionen till följd av kommentarerna. Materiella ändringar i skuldsaneringslagstiftningen skulle kräva en mer omfattande egentlig lagberedning och hörande av intressentgrupper, och det är därför inte motiverat att föreslå sådana ändringar i samband med en proposition av teknisk och brådiskande karaktär. Att ta in en övergångsbestämmelse istället för att låta bli att införa en sådan bestämmelse är också ett effektivare sätt att säkerställa att tillämpningen av de bestämmelser som har ändrats genom ändringslagen inte i praktiken leder till rättsförluster.

4 Ikraftträdande

Det föreslås att lagen träder i kraft så snart som möjligt hösten 2023.

Kläm

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av ikraftträdandebestämmelsen i en lag om ändring av lagen om skuldsanering för privatpersoner

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till ikraftträdandebestämmelsen i lagen om ändring av lagen om skuldsanering för privatpersoner (389/2022) ett nytt 6 mom. som följer:

Om betalningsprogrammet har fastställts före ikraftträdandet av denna lag, ska i stället för 61 a § 1 mom. de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av denna lag tillämpas på ansökningar om fastställande av tilläggsprestationer.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 13 september 2023

Statsminister

Petteri Orpo

Justitieminister Leena Meri

Lag

om ändring av ikraftträdandebestämmelsen i en lag om ändring av lagen om skuldsanering för privatpersoner

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till ikraftträdandebestämmelsen i lagen om ändring av lagen om skuldsanering för privatpersoner (389/2022) ett nytt 6 mom. som följer:

Gällande lydelse

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2022.

Om en ansökan om skuldsanering är anhängig eller ett annat ärende som gäller skuldsanering är anhängigt vid en tingsrätt vid ikraftträdandet av denna lag och tingsrätten har underrättat om den dag då beslutet kommer att ges, tillämpas i stället för 9 och 9 a §, 10 § 9 och 10 punkten, 45 a § 1 mom. och 45 b § de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet. I fullföljdsdomstolen tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet, om ärendet före ikraftträdandet har avgjorts av en lägre domstol samt även i tingsrätten, om fullföljdsdomstolen har återförvisat ärendet till tingsrätten.

På betalningsprogram som har fastställts före ikraftträdandet av denna lag och på betalningsprogram där förslaget till betalningsprogram första gången har lämnats till dem som är delaktiga i ärendet före ikraftträdandet av denna lag, tillämpas i stället för 30 § och 31 § 4 mom. de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Om tilläggsprestationsskyldigheten ska fullgöras före ikraftträdandet av denna lag, tillämpas i stället för 35 a § 5 mom. de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

De bestämmelser i 35 a § 7 mom. som gällde vid ikraftträdandet av denna lag tillämpas på tilläggsprestationsskyldigheten till och med den 31 december 2022.

Föreslagen lydelse

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2022.

Om en ansökan om skuldsanering är anhängig eller ett annat ärende som gäller skuldsanering är anhängigt vid en tingsrätt vid ikraftträdandet av denna lag och tingsrätten har underrättat om den dag då beslutet kommer att ges, tillämpas i stället för 9 och 9 a §, 10 § 9 och 10 punkten, 45 a § 1 mom. och 45 b § de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet. I fullföljdsdomstolen tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet, om ärendet före ikraftträdandet har avgjorts av en lägre domstol samt även i tingsrätten, om fullföljdsdomstolen har återförvisat ärendet till tingsrätten.

På betalningsprogram som har fastställts före ikraftträdandet av denna lag och på betalningsprogram där förslaget till betalningsprogram första gången har lämnats till dem som är delaktiga i ärendet före ikraftträdandet av denna lag, tillämpas i stället för 30 § och 31 § 4 mom. de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Om tilläggsprestationsskyldigheten ska fullgöras före ikraftträdandet av denna lag, tillämpas i stället för 35 a § 5 mom. de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

De bestämmelser i 35 a § 7 mom. som gällde vid ikraftträdandet av denna lag tillämpas på tilläggsprestationsskyldigheten till och med den 31 december 2022.

Om betalningsprogrammet har fastställts före ikraftträdandet av denna lag, ska i stället för 61 a § 1 mom. de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av denna lag tillämpas på

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

ansökningar om fastställande av tilläggsprestationer.

Denna lag träder i kraft den
20 .